

RAUMA KOMMUNE
Formannskapskontoret

sek 129

Kirkedep. arkivdep.	
K1	
Saksnr. 200605491	Dato 30/11/06
Kj-831	Per
Åndalsnes	
27.11.2006	

Kultur- og kirkedepartementet
Kirkeavdelingen
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.: 06/1425-4

Arkiv: K1-, K2-C84

NOU 2006: 2 STATEN OG DEN NORSKE KIRKE - HØRINGSUTTALE

Det vises til Deres høringsbrev dat. 24.04.2006.

Rauma kommunestyre behandlet saken i møte 14.11.2006 og følgende uttale fikk flest stemmer:

Rauma kommune meiner at den gamle ordning med ei grunnlovsfesta statskyrkje skal halde fram som før, men med stor indre fridom i teologiske saker.

Den norske kyrkja har vore samlande for folket i landet, i både krig og fred, med ein stor majoritet av folket som medlemmer.

Innbuarar som har ei anna tru enn den som Den Norske Kyrkja forkynner, har full rett til å organisere seg i alternative trussamfunn, med ei statsstøtte pr. medlem som er lik det som statskyrkja får.

Det vises for øvrig til vedlagte særutskrift av ksak 080/06..

Med hilsen

Andreas Hjertviksten
kontorsjef

VEDLEGG.

RAUMA KOMMUNE

SAKSPAPIR

Styre, utvalg, komite m.m.	Møtedato	Saknr	Saksbehandler
Formannskapet	31.10.2006	188/06	ANH
Kommunestyret	14.11.2006	080/06	ANH

Saksansvarlig Andreas Hjertviksten	Arkiv: K1- Objekt:	Arkivsaknr 06/1425
--	-------------------------------------	------------------------------

STATEN OG DEN NORSKE KIRKE - HØRINGSUTTALE

Vedlegg:

- Høringsbrev fra Kultur- og kirke departementet dat. 24.04.2006 m/vedlagt spørreskjema.
- Saamndrag av NOU 2006: 2 Staten og Den norske kirke (kapittel 2).

Saksopplysninger:

Statskirkeordningen har vært omdiskutert i mer enn 150 år. den har vært vurdert av flere offentlige og kirkelige utvalg og har vært til drøfting og behandling i Stortinget en rekke ganger.

Kirkerådet nedsatte i 1998 et utvalg som skulle utrede forholdet mellom kirke og stat. Utvalget la fram sin utredning *Samme kirke – ny ordning* i 2002, med en klar anbefaling om en ny ordning av forholdet mellom stat og kirke. I den kirkelige høringsrunden som fulgte var det mange kritiske kommentarer til utvalgets forslag. Saken ble behandlet på Kirkemøtet høsten 2002. Kirkemøtet vedtok å arbeide med reformer innenfor eksisterende ordning, men anbefalte samtidig at det ble oppnevnt et offentlig utvalg til å utrede forholdet mellom stat og kirke.

I 2002 ble det i Stortinget foreslått å oppnevne en bredt sammensatt offentlig kommisjon for å vurdere forholdet mellom stat og kirke. Storkomiteen gikk i sin innstilling inn for dette, og et enstemmig Storting sluttet seg til innstillingen. Regjeringen fulgte opp vedtaket og oppnevnte i mars 2003 et offentlig utvalg på 20 medlemmer.

Formålet med utredningen var å gi grunnlag for å treffe beslutning om statskirkeordningen skal videreføres, reformeres eller avvikles. Mandatet la til grunn at Den norske kirke fremdeles skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke. I tillegg til selve ordningsspørsmålet, ble utvalget bedt om å vurdere finansieringsordninger, gravferdsforvaltningen og ordninger for fredede og verneverdige kirker. Vurdering av eiendomsretten til kirker, kirkegårder og Opplysningsvesenets fond ved et eventuelt opphør av statskirkeordningen var også en del av utvalgets mandat.

Utredningen foreligger nå som NOU 2006: 2 Staten og Den norske kirke. Utvalgets flertall på 18 medlemmer anbefaler at dagens statskirkeordning oppheves, og at det etableres en ny kirkeordning for Den norske kirke.

Kirke- og kulturminister Trond Giske ber i sitt høringsbrev særlig om høringsinstansenes syn på de overordnede spørsmålene som gjelder statskirkeordningen, framtidig organisering og finansieringen av Den norske kirke.

Høringsfristen er satt til **1. desember 2006**.

Vurdering:

Hovedutfordringen synes å være at kirkens ledende organer ønsker større indre frihet uten offentlig innblanding, mens de fortsatt ønsker at det offentlige har det økonomiske ansvaret. Dette er synspunkt som ikke lar seg forene.

Teoretisk sett er det ikke noe problem med at vi i Norge går over til en lovfestet folkekirke med stor indre frihet og eget økonomisk ansvar. Men hvordan vil dette fungere i praksis utover i vårt gravgrenndte land. Hvor lenge vil vi da ha en demokratisk, åpen og inkluderende folkekirke med egen selvstendig økonomi og hva med kirkebyggene?

Men disse utfordringer/ problemer har vi også i dag med dagens statskirkeordning.

Dette har blitt særlig tydelig etter ny kirkelov av 1996. Før den tid var samarbeidet mellom kommunen og kirken mye bedre.

Administrativt har vi ikke hatt tid til å gå inn i og vurdere alle sider, problemstillinger og spørsmål som utredningen reiser. Vi har derfor nøyd oss med å gjennomgå og vurdere spørsmålene som ligger ved høringsbrevet fra departementet.

Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Grunnlovens § 2, første avsnitt står fast: *Alle Indvaanere af Riget have fri Religionsøvelse.*

Selv om alle trossamfunn i utgangspunktet bør behandles likt, er Den norske kirke fortsatt så dominerende at den bør ha en særstilling som en selvstendig lovforankret folkekirke som er åpen og inkluderende der alle er likeverdige medlemmer.

Den norske kirke som statskirke.

Den norske evangelisk-lutherske kirke har fortsatt en sterk og dominerende posisjon i landet, men samfunnet blir mer og mer preget også av andre religioner og fremmede kulturer. Det er derfor ikke sikkert at dagens statskirkeordning passer i et slikt flerkulturelt samfunn.

Derfor bør kommunen under tvil støtte utvalgets anbefaling om at dagens statskirkeordning oppheves.

I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

Det mest nærliggende er å støtte utvalgets flertall om at en lovforankret folkekirke (egen kirkelov) ivaretar og viderefører stillingen som Den norske kirke har i landets historie og understreker kontinuiteten mellom nåværende og ny kirkeordning.

Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

Finansiering av ei folkekirke som ikke er statlig er et stort og vanskelig tema. Uansett ny kirkeordning vil det være naturlig at det offentlige bidrar økonomisk. I hvor stor grad bør vurderes i forhold til graden av selvstendighet det legges opp til i ny kirkelov.

Til mer offentlig støtte som gis, til større grad av offentlig styring må aksepteres av kirken.

Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

Kirken har i dag mange gode demokratiske strukturer som også i en ny ordning bør beholdes og videreutvikles. Dette er viktig for å opprettholde en åpen og inkluderende folkekirke.

Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

Her bør kommunen støtte flertallet om en henvisning til kristne og humanistiske verdier. Dessuten bør det stå at Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke.

Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

Ulike trossamfunns gravskikker og en økende tendens til at enkeltpersoner ønsker individuelle ordninger, utfordrer i dag gravferdsforvaltningen. Uavhengig av hvem som skal ha ansvaret for denne, bør følgende retningslinjer gjelde:

- Det er et offentlig ansvar å sørge for gravplasser og å etablere ordninger som sikrer at gravferd og jordfesting skjer i faste, ordnede og verdige former
- Alle skal gravlegges med verdighet og respekt for personlig tro og livssyn.
- Gravferd skal så langt det er mulig skje i overenstemmelse med de regler den enkelte religion eller tradisjon krever.
- Det offentlige må tilsvarende ta ansvar for å skaffe til veie verdige livssynsfleksible sermonilokaler til bruk for innbyggere som ikke benytter kirkelige bygg til sine sermonier.

Ut i fra dette er det mest naturlig at kommunen har et hovedansvar for gravferdsforvaltningen, men i nært samarbeid med trossamfunnene, og da særlig kirkelig fellesråd.

Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

Det mest naturlige, dersom statskirkeordningen oppheves, er at den lokale kirke eller kirkelig fellesråd overtar eiendomsretten til kirkebyggene og har det formelle og økonomiske ansvaret for disse.

I motsatt fall må kommunen ha fullt eieransvar, men at kirkelig fellesråd har uttalerett i saker som vedrører kirkebyggene.

INNSTILLING:

1. Som overordnet prinsipp for tros- og livssynspolitikken mener Rauma kommune at det må være full religionsfrihet i Norge. Den norske kirke har imidlertid en så dominerende plass i samfunnet, både historisk og i dag, at den bør lovforankres som en åpen og demokratisk folkekirke
2. Rauma kommune vil, som en konsekvens av det flerkulturelle samfunn Norge er blitt, tilrå at Den norske kirke i framtida blir organisert som en selvstendig folkekirke som er åpen og inkluderende og der alle er likeverdige medlemmer.
3. Den norske kirke bør være forankret i en egen kirkelov vedtatt av Stortinget.
4. Det er fortsatt ønskelig at det offentlige har innflytelse i Den norske kirke og derfor bør det gis økonomisk støtte fra det offentlige i tillegg til noe medlemsavgift.
5. Kirken har i dag mange gode demokratiske strukturer som det er viktig å bevare for å opprettholde en åpen og inkluderende folkekirke. Valgordningene bør derfor i hovedsak være som i dag.
6. I loven bør det inntas en særskilt henvisning til kristne og humanistiske verdier og at Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke.

7. Kommunen bør ha det formelle ansvaret for gravferdsforvaltningen.
8. Dersom statskirkeordningen oppheves bør den lokale kirke eller kirkelig fellesråd overta eiendomsretten til kirkebyggene, men ikke gravplassene, og ha det økonomiske ansvaret for disse.

24.10.2006 FORMANNSKAPET

Det ble satt frem følgende forslag:

"Saken utsettes."

FS-165/06 VEDTAK:

Det fremsatte utsettelsesforslag ble enstemmig vedtatt.

31.10.2006 FORMANNSKAPET

Repr. Arne Steffen Lillehagen satte frem følgende forslag:

"Av de overordnede spørsmål knyttet til statskirkeordningen, mener Rauma kommune at dagens kirkeordning videreføres som hovedprinsipp. Det må foretas tilpasninger / reformer knyttet til at vi lever i en global og flerkulturell tidsalder hvor hensyn til toleranse og fri meningsdannelse i samfunnet styrkes. Ett viktig prinsipp vil såleis være å tilstrebe kirkeordninger som virker samlende for nasjonen hensyn tatt til kjønn, tro, hudfarge, kultur m.v.

Forutsatt noenlunde dagens finansieringsordning-/bidrag, må staten sikres stor innflytelse i pakt med de retningslinjer og praksis demokratisk representasjon krever i en moderne velferdsstat. Det vil ikke være forenlig med stor/større indre frihet og selvstyre i de styrende organ i kirken hvis staten skal bære det vesentligste økonomiske ansvar for drift og forvaltning av kirken samlede virksomhet.

Det bør også vurderes å endre valgordningene slik at en bredere andel av befolkninga deltar. Kommunene bør ha hovedansvar for gravferdsordningen. Likeledes bør det vurderes om ikke kommunene skal ha ansvar for å organisere og forvalte den lokale kirkeordning via en egen enhet med kommunal kirkeverge og styre/råd. Dette også som innspill i den debatt og vurdering som angår regioninndeling og oppgavefordeling.

Med alle forbehold om at kommisjonens vurderingar, forslag og anbefalingar er uttømmende, vil Rauma kommune uttale:

*Hvilken modell som velges vil i vesentlig grad avhenge av ønsket om **indre frihet og selvstendighet – grunnlovsforandring eller lovformål – del/enhet av statsforvaltningen – finansieringsordning-/omfang og folkets mening** som derved gir legitimitet.*

*Med dette som bakgrunn anbefales modell **grunnlovsforankret folkekirke som hovedprinsipp**. Velges et skille mellom kyrkje og stat, vil det bare være tale om de prinsipper som kommisjonen kaller selvstendig folkekirke som blir å føre videre."*

FS-188/06 VEDTAK:

Repr. Arne Steffen Lillehagen sitt forslag ble vedtatt med 6 stemmer.
For rådmannens innstilling ble det avgitt 3 stemmer.

FORMANNSKAPET FORESLÅR FOR KOMMUNESTYRET Å GJØRE FLG.

VEDTAK:

Av de overordnede spørsmål knyttet til statskirkeordningen, mener Rauma kommune at dagens kirkeordning videreføres som hovedprinsipp. Det må foretas tilpasninger / reformer knyttet til at vi lever i en global og flerkulturell tidsalder hvor hensyn til toleranse og fri meningsdannelse i samfunnet styrkes. Ett viktig prinsipp vil såleis være å tilstrebe kirkeordninger som virker samlende for nasjonen hensyn tatt til kjønn, tro, hudfarge, kultur m.v.

Forutsatt noenlunde dagens finansieringsordning-/bidrag, må staten sikres stor innflytelse i pakt med de retningslinjer og praksis demokratisk representasjon krever i en moderne velferdsstat. Det vil ikke være forenlig med stor/større indre frihet og selvstyre i de styrende organ i kirken hvis staten skal bære det vesentligste økonomiske ansvar for drift og forvaltning av kirken samlede virksomhet.

Det bør også vurderes å endre valgordningene slik at en bredere andel av befolkninga deltar. Kommunene bør ha hovedansvar for gravferdsordningen. Likeledes bør det vurderes om ikke kommunene skal ha ansvar for å organisere og forvalte den lokale kirkeordning via en egen enhet med kommunal kirkeverge og styre/råd. Dette også som innspill i den debatt og vurdering som angår regioninndeling og oppgavefordeling.

Med alle forbehold om at kommisjonens vurderingar, forslag og anbefalingar er uttømmende, vil Rauma kommune uttale:

Hvilken modell som velges vil i vesentlig grad avhenge av ønsket om **indre frihet og selvstendighet – grunnlovsforandring eller lovformål – del/enhet av statsforvaltningen – finansieringsordning-/omfang og folkets mening** som derved gir legitimitet.

Med dette som bakgrunn anbefales modell **grunnlovsforankret folkekirke som hovedprinsipp**. Velges et skille mellom kyrkje og stat, vil det bare være tale om de prinsipper som kommisjonen kaller selvstendig folkekirke som blir å føre videre.

14.11.2006 KOMMUNESTYRET

Repr. Nils Valde satte frem følgende alternative forslag:

"1. Som overordnet prinsipp for tros- og livssynspolitikken mener Rauma kommune at det må være full religionsfrihet i Norge. Den norske kirke har imidlertid en så dominerende plass i samfunnet, både historisk og i dag, at den bør lovforankres som en åpen og demokratisk folkekirke.

2. *Rauma kommune vil, som en konsekvens av det flerkulturelle samfunnet som Norge er blitt, tilrå at Den norske kirke i framtida blir organisert som en selvstendig folkekirke som er åpen og inkluderende og der alle døpte som fortsatt velger å være med, er likeverdige medlemmer.*
3. *Den norske kirke bør være forankret i en egen kirkelov som er vedtatt av Stortinget.*
4. ***Staten bør ha en aktiv støttende tros- og livssynspolitikk og bør derfor ha hovedansvar for finansieringen. Staten bør medvirke til at kirken får en tilstrekkelig og forutsigbar økonomi.***
5. *Kirken har i dag mange gode demokratiske strukturer som det er viktig å bevare for å opprettholde en åpen og inkluderende folkekirke. Det bør arbeides videre med valgordningene for å tilstrebe større valgdeltakelse.*
6. *I loven bør det inntas henvisning til kristne og humanistiske verdier og at Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke.*
7. *Kommunen bør ha det formelle ansvaret for gravferdsforvaltningen.*
8. *Dersom statskirkeordningen oppheves, bør den lokale kirke eller kirkelig fellesråd overta eiendomsretten til kirkebyggene, men ikke gravplassene, og ha det økonomiske ansvaret for disse.”*

Repr. Magne Vik satte frem følgende alternative forslag:

”

Rauma kommune meiner at den gamle ordning med ei grunnlovsfesta statskyrkje skal halde fram som før, men med stor indre fridom i teologiske saker.

Den norske kyrkja har vore samlande for folket i landet, i både krig og fred, med ein stor majoritet av folket som medlemmer.

Innbuarar som har ei anna tru enn den som Den Norske Kyrkja forkynner, har full rett til å organisere seg i alternative trussamfunn, med ei statsstøtte pr. medlem som er lik det som statskyrkja får.”

EN PRØVEVOTERING GA FØLGENDE RESULTAT:

For formannskapetets forslag ble det avgitt 9 stemmer.

For repr. Nils Valde sitt forslag ble det gitt 9 stemmer.

For repr. Magne Vik sitt forslag ble det avgitt 7 stemmer.

VED ENDELIG VOTERING FIKK:

- repr. Nils Valde sitt forslag 8 stemmer.
- formannskapetets forslag 7 stemmer.
- repr. Magne Vik sitt forslag 11 stemmer.

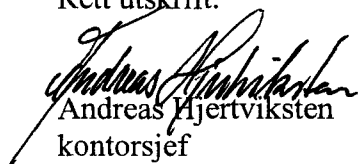
KS-080/06 VEDTAK MED FLEST STEMME:

Rauma kommune meiner at den gamle ordning med ei grunnlovsfesta statskyrkje skal halde fram som før, men med stor indre fridom i teologiske saker.

Den norske kyrkja har vore samlande for folket i landet, i både krig og fred, med ein stor majoritet av folket som medlemer.

Innbuarar som har ei anna tru enn den som Den Norske Kyrkja forkynner, har full rett til å organisere seg i alternative trussamfunn, med ei statsstøtte pr. medlem som er lik det som statskyrkja får.

Rett utskrift.

Andreas Hjertviksten
kontorsjef